

Nr 1 2015

# ***KUSTPOSTEN***

— *Organ för KA 2:s Kamratförening* —



# KUSTPOSTEN



Organ för KA 2:s Kamratförening

Nr 1 2015 årgång 79

Utges av KA 2:s Kamratförening

Ansvarig utgivare: Peter Glimvall

Redaktionskommitté: Kent Alritzson,  
Ulf Sejlert, Jan-Åke Samuelsson,  
Gustav Karlsson



Layout: DAG ÅSHAGE  
telefon: 0455-482 18

Omslagsbild:



Fortchefsmiddag på Kungsholmsfort.  
Fortchefen hälsar gästerna  
välkomna. Här hälsas på hedersgästen  
Gustav Karlsson och i övrigt ses Birger  
Werner och Fredrik Hansson.

## Kamratföreningen styrelse

Ordförande: Peter Glimvall  
Vice ordförande: Kent Alritzson  
Sekreterare: Kent Alritzson  
Vice sekreterare: Yvonne Wirbrand  
Kassör: Sune Persberg  
Ledamot: Göran Göransson  
Suppleanter: Olle Melin  
Erling Holmberg  
Klubbmästare: Lars Iger  
(adjungerad till styrelsen)

## Kamratföreningens adress

KA 2:s Kamratförening  
Box 527  
371 23 KARLSKRONA  
Telefon: 0455-47542 (v sekr)  
epost: yvonne.wirbrand@telia.com  
Postgiro: 9 80 67 - 2  
Bankgiro: 5584-9483  
Medlemsavgift: 125 kronor

## Kamratföreningens utbud av KA-produkter

Medlemsnål	45:-
Slips KA 2	50:-
Slips KA	50:-
Livrem	120:-
Manchettknappar KA	150:-
KA 2 Idrottshistoria, Nattlig patrullorientering	30:-
Eskil Nyström och Marinens Hemvärnsmusikkår Kassett	60:-
Vykort Kungsholms fort (4 st)	10:-
Vykort Rosenholm (3 st)	10:-
CD Karlskrona Kustartilleriregemente	100:-

Ring kassören Sune Persberg för beställning  
telefon 0455-274 56

Varorna levereras, när betalning skett.

Om varorna skickas tillkommer porto minst 20 kronor.

Plusgiro: 98067 -2

Bankgiro: 5584-9483

## Bildhäfte om KA 2

### förläggningsplatser

Häftet kostar 60 kr och vill Du ha det  
hemskickat tillkommer porto om 10  
kronor. Du kan beställa genom att sätta  
in 70 kr på postgiro 97 05 88-0



## Gräsvik och dess historia

Boken kostar  
60 kronor plus porto



## Befästningspark Karlskrona

Boken kostar  
50 kronor plus porto



## KA 2-boken

kostar 100 kronor  
plus porto  
60 kronor

# KA 2 kamrater!



**Snart vänder det** – vi närmar oss midsommar och där-  
efter går vi in i andra halvåret 2015. Hitintills har vi inte  
vädermässigt haft så mycket att glädja oss åt, men för-  
hoppningsvis blir sommaren bättre och varmare längre  
fram med möjligheter till sol, bad och umgänge med nära  
och kära.

Våra aktiviteter under första halvåret har i vanlig ord-  
ning varit mycket lyckade. Ett välbesökt årsmöte i Sjöof-  
ficerssällskapets ståtliga lokaler och en uppskattad vårre-  
sa med Batteri Helsingborg vid Djuramåsa som slutmål  
får väl räknas till de dominerande inslagen. Dessa bägge  
händelser skildras i artiklar längre fram i tidningen.

**Snart vänder det?** Som ni alla vet så har regeringen  
med stöd av några av allianspartierna lagt fram en för-  
svarspolitisk proposition till riksdagen. I inledningen till  
propositionen kan man läsa att:

*”Den säkerhetspolitiska situationen i Europa har  
försämrats. Den ryska ledningen har visat att den är be-  
redd att använda den militära förmågan för att uppnå  
sina politiska mål. Den försämrade säkerhetspolitiska  
situationen innebär förändrade krav på den svenska för-  
svarsförmågan. I propositionen redovisar regeringen en  
inriktning för att stärka den svenska försvarsförmågan  
och öka den operativa förmågan i krigsförbanden  
fr.o.m. 2016 t.o.m. 2020”.*

Enligt propositionen så skall Försvarsmakten få 10,2  
miljarder kronor i anslag de kommande fem åren. Det är  
fyra miljarder mer än regeringens utgångsbud på sex mil-  
jarder totalt under femårsperioden, men ungefär åtta mil-  
jarder mindre än den summa som Försvarsmakten har  
begärt. Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokrater-  
na samlades kring ett förslag på en anslagshöjning om  
13,7 miljarder kronor. Folkpartiet ville lägga samma  
summa som Försvarsmakten på cirka 17 miljarder.  
Överenskommelsens anslag innebär att Försvaret nu  
får 800 miljoner kronor mer årligen än regeringens ut-  
gångsbud.

I det att militärutgifterna kommer att ligga på en stabil  
nivå – samtidigt som den ekonomiska tillväxten gör att

nämnamn BNP ökar – kommer därför militärutgifternas  
andel av BNP att fortsätta minska, från dagens ~1,15 %  
till mindre än 1 % år 2019-20. Och då kan vi verkligen  
ställa oss frågan om det nu har vänt i riktning mot en mer  
realistisk nivå på vår försvarsförmåga?

Det visar sig också när man granskar förslagen i pro-  
positionen att de flesta åtgärder snarast kan räknas till  
vidmakthållande. Att ersätta 60 år gamla luftvärnssystem  
med ett modernare system är inte att öka förmågan utan  
att vidmakthålla den och anpassa den till rådande tekno-  
logiska utveckling med fjärrstridsmedel. Därtill saknas  
fortfarande förmågan att påverka de avståndsstridsme-  
del de flesta bedömare är överens om kommer att inleda  
ett konventionellt militärt angrepp eller hot om militärt  
angrepp (påverkan). Att förlänga livslängden på vissa  
korvetter och ett antal bevakningsbåtar är inte att höja  
någon förmåga utan ett försök till att vidmakthålla tidiga-  
re förmåga. En ökning av den operativa förmågan hade  
varit att tillföra nya förmågor som t.ex. luftvärnsrobotar  
eller nya sjömålsrobotar.

Överbefälhavaren general Sverker Göransson kom-  
menterar sammanfattningsvis innehållet i propositionen  
på följande sätt:

*”Jag står fast vid bedömningen att detta innebär en  
kvarstående risk i en orolig omvärld. Men Försvar-  
smakten har nu att omsätta uppgörelsen i bästa möjliga  
militära verksamhet.”*

Och vi kamrater, vi står nu fast vid kamratförening-  
ens verksamhetsplan och ser fram emot ett andra halvår  
med höjdpunkter som grillfest med Flottans män och ett  
höstmöte då vi åter kan träffas och utbyta tankar om så-  
väl dagens försvarspolitiska situation som minnen från  
den tid då vårt regemente var en stark och viktig länk i  
försvaret av Sverige!

Avslutningsvis önskar jag er alla läsare av denna tid-  
ning en avkopplande och vederkvickande sommar!

*Peter Glimvall*



## *Marinbasen, ett förband i ständig utveckling*

**D**et har nu gått lite drygt ett år sedan jag fick förtroendet att ta över chefskapet på Marinbasen. Det har varit ett spännande år där vi bland annat haft möjligheten att få följa våra politikernas arbete i såväl Förvarsberedning som så småningom i framtagandet av underlag till den Förvarsproposition som nu ligger på riksdagens bord för beslut inom kort. Vi kan glädjas åt att allt pekar på att det kommer att bli mer pengar till Försvaret, samtidigt som vi måste vara medvetna om att det är en ganska lång väg fram till det Försvaret som politikerna gemensamt kom fram till att vi skulle behöva i Förvarsberedningens rapport.

Försvarmakten (FM) har under resans gång lämnat sin syn på hur en försvarsmakt som uppfyller de krav som politikerna ställer skulle behöva se ut för att bli så optimal som möjligt. Det handlar i mångt och mycket om att effektivt organisera sig och fördela uppgifter och resurser på ett så klokt sätt som möjligt. Men det räcker inte. Det måste till mer pengar också. Marinbasen har arbetat målmedvetet med att ta fram en ny organisation som möter framtidens behov samtidigt som den är så effektiv som möjligt. För att alla ska förstå vilka styrningar som legat bakom den organisation vi arbetat fram vill jag nämna två viktiga faktorer;

- Vi går från en organisation som benämns FMORG-13. En organisation som Försvarmakten arbetade fram under ett par års tid och som resulterade i en större omstrukturering i samband med årsskiftet 2012-2013 och som, på grund av övertalighet, tyvärr innebar en del uppsägningar av civila befattningshavare i garnisonen. Ganska snart efter att vi intagit den nya organisationen konstaterade Försvarmakten att vi fortfarande hade en organisation som inte gick att finansiera med dåvarande anslagsnivåer. Arbetet med att ta fram en ny och ytterligare något mindre organisation påbörjades.

- Under tiden som FM arbetade med att ta fram sin nya organisation kom en kraftfull styrning från regering-

en avseende de framtida personalkostnaderna i FM. Personalkostnaderna skulle reduceras med 500 miljoner kronor per år från 2019 samtidigt som insatsorganisationen inte fick påverkas. Eftersom Marinen till stor del består av just en insatsorganisation med så kallade ”stående förband”, det vill säga förband som är fullbemannade och klara att sättas in i uppgifter framförallt kopplade till hävdandet av vår territoriella integritet, blev det Sjöstridsskolan som fick ta den ”stora smällen” när det gällde reduceringar i Marinen. Sjöstridsskolan är det förband som bland mycket annat ser till att de övriga förbanden i Marinen förses med välutbildad personal. För att inte riskera allt för stor påverkan på Sjöstridsskolan beslöt därför dåvarande Marinbasledning att Marinbasen skulle göra allt för att effektivisera sig och därmed begränsa tappet av befattningar som riskerade att uppstå på Sjöstridsskolan. Ett beslut som jag till fullo står bakom. Nu har vi kommit in på målranken och vi lägger de sista bitarna på plats för att vi successivt ska kunna gå in i vår nya organisation utan effektförluster med början 2016-01-01.

De stora förändringarna består av följande delar;

- Marinbasen blir ett krigsförband. Idag finns krigsförbanden Marin basbataljon och Sjöinformationsbataljon som delar i organisationsenheten Marinbasen. Övriga delar i Marinbasen är inte krigsförband idag och det finns en oklarhet i hur all den personal som arbetar i dessa delar ska utnyttjas i händelse av höjd beredskap och ofred. Dock bedriver dessa individer verksamhet som vi inte kan vara utan. Målet är att organisationsutvecklingen ska skapa större tydlighet.
- Från 2016 avvecklas den Marina basbataljonen och Sjöinformationsbataljonen och verkansdelarna återuppstår i det nya krigsförbandet som benämns Marinbasen.
- Verkansdelarna från den Marina basbataljonen kommer att bestå av ett logistikkompani, ett ekipagekompani, ett basskyddskompani.
- Sjöinformationsbataljonen omorganiseras till ett sjö-

informationskompani som bättre relaterar till den personalvolym som arbetar där. Det nya kompaniet kommer att bestå av två sjöinformationsplutoner, en på Muskö och en i Göteborg, en undervattenssensorcentral på Muskö och Marinens radio.

- Marinens radio. Idag bedriver Marinens radio sin verksamhet antingen från Muskö eller från Karlskrona enligt en fördelning som görs upp årsvis. Personalen har därmed sin tjänstgöringsplats omväxlande på Muskö eller i Karlskrona vilket får till följd att personalen alltid pendlar åt något håll vilket inte gynnar personalförsörjningen. Vi kommer att successivt införa samtidig bemanning på båda orterna vilket kommer att minimera behoven av att pendla och därmed också underlätta nyrekrytering ur flera aspekter. Som exempel kan vi rekrytera från samtliga marina förband utan att man därmed ska behöva flytta för sin framtida tjänstgöring, behovet av att personalen ska behöva pendla minimeras och slutligen kan vi ha ett personalflöde mellan MaRa och övriga Marina förband som hela marinen kommer att tjäna på.

- Civila operatörer vid den tidigare Sjöinformationsbataljonen byts successivt mot GSS. (Gruppbefäl, Soldater och Sjömän). Dagens personalförsörjningssystem bygger till stor del på att ingången för den militära personalen i Försvarsmakten går via soldat- och sjömansyrket. För sjöstridskrafterna är numerären av denna kategori alltför liten. Ekvationen att dels förse såväl specialistofficerskategorin som de taktiska officerarna med kandidater från soldat- och sjömansleden och att dels ha kvar dem i de lägre nivåerna så länge som möjligt för att kunna skörda effekten av duktiga soldater och sjömän, går inte riktigt ihop. Genom att göra denna förändring ökar vi rekryteringsbasen med knappt 100 individer. Dock är det viktigt att vi tar väl hand om alla de civila operatörerna som på ett förtjänstfullt sätt tjänstgör där idag och därför kommer hela denna transformering att få ta den tid som krävs för att göra detta den naturliga vägen, det vill säga efterhand som de civila operatörerna antingen väljer att göra något annat eller går i pension så ersätts de med GSS.

- Viss personal vid logistikkompaniet ersätts med GSS.
- Nuvarande staberna i Marinbasen och Marina basbataljonen slås samman till en gemensam Marinbasstab. Vi är övertygade om att vi därmed blir både mer effektiva samtidigt som vi minimerar riskerna för dubbelarbete.

- En Stödenhet bildas där vi samlar verksamhetssäkerhet, miljö, utbildningsstöd och viss infraverksamhet. På sikt hoppas vi att denna enhet fullt ut ska kunna stödja hela garnisonen.

- Nuvarande Utbildningsgrupper för Hemvärnet, Försvarshälsan Syd och LokalplaneringsEnhet Syd kvarstår i dess nuvarande former.

Jag har nu försökt att beskriva hur organisationen vi successivt ska inta från 2016 ser ut. Är allt frid och fröjd nu då? Ja, det hade man ju kunna hoppats men för att vara ärlig och realistisk så har vi nog en och annan utmaning framför oss. Jag är övertygad om att den stora utmaningen består i att fylla organisationen med kött och blod.

Marinbasen har idag ca 50 vakanser i vår organisation. Vi har ett åldersläge som innebär att det i snitt, kommande fem åren, årligen är fjorton individer som går i ålderspension. Vi är bara i begränsad omfattning ett grundrekryterande förband, det vill säga har möjlighet att rekrytera soldater och sjömän direkt till Marinbasen och därefter utveckla dem vidare till specialistofficerare eller taktiska officerare. I mångt och mycket är vi till stor del beroende av att vi förses med den militära personalen från de förband som är just grundrekryterande, Ubåtsflottiljen, Sjöstridsflottiljerna och Amfibieregementet. I Marinen pågår ett arbete för att kartlägga hur våra framtida personalbehov ser ut och hur alla personalflöden därmed också borde flyta. I avvaktan på detta gäller det att se till att vara så attraktiva som möjligt så att vi kan locka till oss all den personal som vi så väl behöver, civil som militär, från så många olika ställen som möjligt. Jag känner tillförsikt i detta arbete och möts dagligen av personal som skulle vilja tjänstgöra vid den framtida Marinbasen.

Erik Andersson  
Marinbaschef

## *Carl Jularbo*

Med enkla och geniala snitt,  
som Döderhultarens  
i småländsk alevad,  
ristade Jularbo-Calle  
takter och harmonier  
i skinande 78-varvslack.  
Han höjde kompositioner  
om kvinnfolk, forsar och finnskog,  
till klavermonument  
och blev dragspelsfurste  
- i mollkrona  
med spineller av dur.

Som Döderhultaren  
kretade alesång  
i krumbuktande  
tvåradsmusikanter  
och svävande lantfolk  
över gungande golv,  
som levande pigdonnor  
och pas de deuxdrängar,  
blandade Jularbo  
grandprixvalsernas (granris-)  
suggestiva rytmer  
och vemodiga ackordfröjder  
med sus i dansgröna dungar.

Gustav Karlsson Walles

# Militären kommer till ön

**J**ag tror det var sommaren 1939 jag såg dem för första gången. Först trodde jag att det var flottister men snart förstod jag att dessa unga män med sina uniformer och sina gevär tillhörde kustartilleriet. Det hade nämligen röda tecken på ärmarna. En ny och spännande värld öppnade sig för oss smågrabbar.

Snart såg vi dem resa tält, bygga latrin och förråd. De etablerade sig för – som vi alla trodde – några veckors vistelse på denna karga del av Sturkö, idag en välbesökt plats för fågelintresserade. De kom från olika delar av Sverige och plötsligt surrade luften över Örnahögen av alla möjliga dialekter, inte helt lätta att förstå för oss. Vi förstod bara stuköitiska, men var synnerligen läranktiga.

Deras vistelse på ön blev längre än någon tänkt sig. I september bröt kriget ut och våra kustartillerister kunde sluta drömma om att komma hem till sina egna bygder. Truppen förstärktes, man byggde utkikstorn och förlägningsbarack. Uppgiften fastställdes som mycket viktig, man skulle observera såväl havsband som lufthav och snabbt – per telefon – inrapportera eventuella ljud- och ljusfenomen.

Nu var det inte så att samma killar stannade hela tiden. Det skedde växling då och då. Men några fick stanna tillräckligt länge för att hinna etablera kontakter med orsbefolkningen. Hymens band knöts också här och var.

Min storebror Lennart och jag var ofta hos ”militärerna” vi fick också bekanta, i något fall för hela livet. En som vi tyckte särskilt om hette Hägg och var från en fjärran plats – nämligen Halland. Det var en mycket snäll man och mycket intresserad av vår ö och dess befolkning. Vi kom varandra mycket nära. Desto större blev sorgen när Hägg en dag meddelade oss att han hade blivit omplacerad. Han skulle in till stan och bo på kasern, kustartilleriets kasern på Vallgatan. Han var inte glad över förflyttningen och det var inte vi heller. Det blev en sorgens dag när han avreste, sittande på ett lastbils-flak. Vi utgick alla tre från att vi aldrig skulle ses mera.

Men ödet spelade oss ett litet spratt. Än en gång skulle vi få träffa vår vän från Halland. Då och då åkte Lennart och jag in till stan i olika ärenden. Dessa hade nästan alltid med matförsörjning – kristidens stora problemområde – att göra.

En dag när vi kom gående på väg till ångbåten råkade vi korsa Kungsbron. Det var vid den här tiden en spännande plats. Båtar lade till och avgick, människor – de flesta i uniform – hastade fram och tillbaka. Ute på red- den låg väldiga pansarkolosser och hade man tur kunde

man få se flygmaskiner komma in för landning och parkera på Stumholmen.

Plötsligt skriker Lennart till:

-Titta där är ju Hägg!

Jag följer hans blick och mycket riktigt, där framför Karlskronas vackraste hus står vår vän från Örnahögen. Men han är fjättrad, han står på vakt utrustad med hjälm, gevär och bajonett. Överlyckliga går vi fram till honom och blir genast igenkända, ett varglande sprider sig över hans halländska ansikte.

-Jaså, ni är i stan pojkar, säger han.

Mer hinner han inte säga, vår hyggliga vän från Örnahögen. Bakom hans rygg dyker plötsligt en figur upp. En figur rikligt utrustad med galoner på ärmarna, handskar och skärmmössa.

-Ni ska väl för faen inte hälsa, karl, ryter han, tror ni att ni står här för nöjes skull? Bättre uppmärksamhet!

Stackars Hägg stammar något, den väldige tittade uppfordrande på oss och vi drog oss bakåt, väl medvetna om att det faktiskt var vårt fel. Det var vi som distraherat posten så att han missat sitt viktiga värv, att hälsa på höga befäl.

Så lämnade vi vår vän med tunga steg, på avstånd såg vi att han vågade sig på en avmätt vinkning. Det var det sista vi såg av honom. Vi träffades aldrig mer. Hägg hette han, var från Halland.

Häggs postkur är för länge sedan borta men fundamentet finns kvar. En markerad cementfyrcant som kanske idag förbryllar någon passerande flanör. Ingen anar att här stod en gång svenska grabbar på post, ständigt beredda på fientligt intrång och att hälsa på överordnade.

*Kjell Silverbark*



# ”Pang i bygget”

**För några dagar** sedan gjorde jag uppsittning på Ka 2-bussen på väg till utflyktsmålet, i år Djuramossen. Det är en årligen återkommande begivenhet, att följa med när Kamratföreningen ordnar vårutflykt.

**Äntligen** har jag insett att man under dessa bussresor får reda på hur det en gång **egentligen** var i ”kronans kläder”. Såväl i forntiden, medeltiden som dåtiden och inte minst hur det borde vara nu och i framtiden. Det finns i bussen en samlad kunskaps- och erfarenhetsbank, som borde locka ÖB till att ordna konferensen ”Folk och försvar” till Ka2-arenan på Rosenholm.

**I år fick vi** dessutom en strategilektion på gamla batteri HB. Men det är ändå de personliga minnena, som utgör den bästa behållningen. Samspråket om vad som en gång timat är upplivande, och personlighetsanalyser av gemensamma vänner och kollegor minst sagt dråpliga. Man går helt enkelt igenom ”rullan”, sörjer de som inte längre lever, undrar varför den och den inte är med och gläds över återseendet av de som är med på resan. Det dyker upp sådant som hände, men som fallit i glömska. Det är om en sådan händelse jag tänkte berätta.

**Det måste har varit** någon höstdag 1963. Jag gick ISK 3 (instruktörsskola 3) på Gräsvik. I utbildningsplanen ingick ämnet fältarbete. Vår lärare hette Andersson och var sergeant. Han var en krävande och ganska hård för lärare med viss distans till oss elever. Men mycket kunnig och rättvis. Vi hade släpat oss till matsalen för att intaga förstärkt frukost, (nu kallad tidig ”brunch”). Det var grejer det, isterband och stekt potatis och mycket annat gott. Festmat för en svulten smålänning. Det var ju bara det att klockan var 0500. Proppmätta tog vi, för säkerhets skull, ändå med oss mat för dagen. Smörgåsar, kaffe, mjölk, bullar mm för, enligt min bedömning, hundra man, trots att vi väl bara var ett tjugotal.

**Solen hade ännu** inte gått upp, och skulle inte göra heller, så att den blev synlig, eftersom det var en mulen höstkall morgon, när vi embarkerade båten med destination Bollöarna. Vi var varmt klädda. Alla som varit där vet ju att vindrock är ett måste, även mitt i sommaren. Teoretiskt ”sprängfyllda”, ”Laddade” till tusen och med sprängmedel nog för att utplåna Bollöarna, om så skulle behövas, gav vi oss iväg. Sannolikt tog vi tillfället i akt att sova, för det hade vi blivit lärda, och det kunde vi både sitta och stående.

**Väl framme** lastade vi av hela ”skeppslasten” och sprängningsarbetet tog sin början. Nu gällde det att omsätta teori till verklighet. Vi skar till stubintråd och apterade med tändhatt för antändning av laddningar med tändsticka, som inte var helt lätt. Vi klargorde pentylstubin

och ordnade med utrustningen för elektrisk tändning. Därefter, i löpande följd, beräknade vi och anbringade laddningar med trotyl, nitrolit, sprängdeg och pentylstubin på en mängd objekt, som vi haft med oss. Vi sprängde I-balk, U-balk, räls, järnstänger, plattjärn, stockar, telefonstolpar och Gud vet vad. Vi sprängde sten, vi sprängde gropar, vi sprängde stubbar och vi demonstrationsprängde stridsvagns- och trampminor. Vi sprängde allt som kunde sprängas. (Låter som en Thore Skogman-låt). Det dundrade, small, blixtrade och rök. Jord, grus och bråte flög omkring i luften. Så höll vi på hela dagen med avbrott endast för att äta av den medhavda färdkosten. Sergantens leende blev bredare och bredare och vi mer och mer imponerade. Jag menar, varför såga av telefonstolpar, när man kan spränga av dem. Eller gräva gropar, när man kan spränga dem.

**Dagen led** mot sitt slut, vi var slut, men sprängmedlen var inte slut. Med beslutsam min meddelade sergeanten, att det väl inte var värt mödan att släpa hem det överblivna. Vi kunde ju inte använda oss av LSB-metoden (låt skiten brinna), men väl kunde vi ”fyra” av resten. Sagt och gjort. Vi lade alltihop i en slänt och avfytrade. Det blev en smäll det. Öborna måste ha trott att en atombomb detonerat och hålet-kratern-erbjud skyddad parkering för minst en GMC (terrängbil från 2.vk).

**Sergeanten sken** som en sol och vi blev tillfälligtvis ”Du” med honom.

**Sedan packade** vi ihop och åkte hem, alltmedan småsten singlar från skyn.

**Numera har** min sprängiver avtagit betydligt och smällar hör man ju knappast. Fast ett riktigt fyrverkeri sitter ju inte fel.

Men hoppa på Ka2-bussen mot nya djärva mål - **det vill jag.**

*Bengt-G Lex*



# Årsmötet

Den 5 mars hade ca 40 medlemmar mött upp på Sjöofficersmässen för att avhålla årsmöte. Inledningsvis spelade KA 2 Oktetten ett antal musikstycken. Ordföranden Peter Glimvall hälsade deltagarna välkomna. Därefter förklarades det 79.årsmötet öppnat.

KA 2 – oktetten framförde marschen KA 2 Kamrater en marsch skriven av Kjell Rosell år 1986 tillägnad Överste Roland Hultgren.

Ordföranden framförde välgångshälsningar från Hans Majestät Konungen, Hedersmedlemmen Gustav Karlsson, Marinchefen konteramiral Jan Thörnqvist, Chefen Marinbasen Erik Andersson, Överste Roland Hultgren och Överste Göran Boisen.

Därefter genomfördes parentation över de medlem-

mar som under det gångna året avlidit. Årsmötet hedrade de med en tyst minut, och tackade de för god vakt och god kamratskap. Stadseenliga val genomfördes, och styrelsens sammansättning det kommande året kommer att se ut som följande. Ordförande Peter Glimvall, vice ordförande och sekreterare Kent Alritzson, vice sekreterare Yvonne Wirbrand, kassör Sune Persberg, ledamot Göran Göransson, suppleanter Olle Melin och Erling Holmberg.

Ordföranden tackade mötesdeltagarna för förtroendet och för visat intresse och medverkan. Och förklarade därefter sammanträdet avslutat.

Efter att årsmötet avslutats avnjöts en god middag i Sjöofficersmässens vackra lokaler.

God stämning rådde bland deltagarna och många gamla minnen dryftades bland medlemmarna.

*Kent Alritzson*



*KA2 Oktetten spelar under samlingen*



*Ordföranden hälsar välkommen*



*Regementets marsch spelas*





*Medlemmarna samlade till årsmöte*



*Parentation över avlidna kamrater*

**Foto Ulla Melin och Kent Alritzson**



*Kassören redovisar ekonomin*

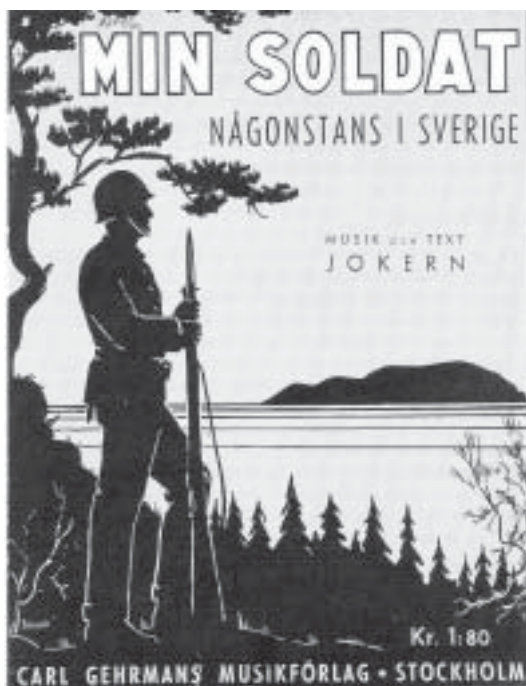


*Medlemmar samlade till middag*



*Lars Iger vill ha något till förrätten*





## 1942

### Ett år i våld

Nittonhundrafyrtiotvå.  
 Någonstans. Hemifrån.  
 Grå baracker. Stålvåldsvinter.  
 Taggtrådsrostig världskrigsvår.  
 Avant de mourir.  
 Blodig sommar. Häggrekord.  
 Löven dalade godnattvalsdött.

*G K-n Walles*

## *Kvarlevor från beredskapstiden.*



Stridsvärn vid Ekegården i Östra Rödeby.



Stridsvärn från tiden för andra världskriget.

Som en skapelse av sin tid höjde stridsvärnet sig över järnbanan och ställde stg i ledet av en dekad likar mot norr att förhindra framkomlighet över Berga, Hohlan och Ålabäck mot Försöket, Mosta' och Mo.

Beredskapsgråa män och folk från trakten byggde 1940 av sten, betong och stål ett skyddsvärn för en kulspruta, några gevär och handgranater, nära Rödes röda soldatbo vid Ekegårdens manbyggnad.

Mörka moln steg, till synes hotande, vid horisonten, men himlen var blå ibland och solen speglades i gula sädesfält.

### Stridsvärn eller bunker

Ett stridsvärn är en mindre befästning som i stridsverksamhet skall underlätta eldgivning, observation eller stridsledning. Stridsvärn är den rätta svenska benämningen, utomlands nämns ofta anläggningen bunker.

Stridsvärn är ett samlingsbegrepp och anläggningarna har olika benämning beroende på vad de skall skydda, till exempel pjäsvärn för artilleripjäser. Skyttevärn skyddar soldaterna vid eldgivning. De kan bestå av enkla gropar eller vallar. När vallgraven är mer framträdande än vallen kan begreppet skyttegrav användas. Från och med sent 1800-tal kommer järn och betong in som byggnadsmaterial. Stridsvärnet, eller bunkern, är således en sen form av befästning och kan vara anpassat för till exempel observationer eller artilleripjäser.

Så beskrivs en bunker i boken "Från borg till bunker" från Riksantikvarieämbetet 1933: "En bunker, eller ett värn som de också kallas, är ett stridsvärn uppfört i armerad betong och tekniskt anpassad för sin uppgift. Så har till exempel ett kanonvärn en större embrassy (skottglugg) än ett kulsprutevärn. Ett kulsprutevärn har oftast mer än en embrassy. Ett observationsvärn har ofta smala siktspringor genom vilka observation kan ske. Ett luftvärnsvärn har skyddet i sida och är helt öppet uppåt."

Bland de svenska värnen, eller bunkrarna, kan följande grundmodeller urskiljas:

- Kulsprutevärn - Kulsprutegevärsvärn - Pansarvärnskanonvärn - Kanonvärn - Skyttevärn - Luftvärnsställning - Granatkastarställning - Observationsvärn - Minsationer - Kustartillerivärn.

Utöver dessa, standardiserade värn och anläggningar, finns en mängd av specialkonstruktioner: ledningsplatser, förrådsanläggningar, minstationer, mätstationer, stadsvärn...

Svenska värn, som utomlands ofta kallas bunker, är små i jämförelse med andra europeiska motsvarigheter. Värnen, eller forten, i t. ex. Maginotlinjen eller Atlantval-len var jättelika anläggningar. Även enskilda bunkrar var stora i förhållande till ett svenskt kulsprutevärn.

### Några stridsvärn i Rödeby

En linje i kartan nedan, dragen från nedre vänstra hörnet till det övre högra, kallas diagonal. Ovanför denna diagonal syns ett vitt fält, vilket betecknar en stor åker, förr sjöbotten efter den utdikade Hohlan, mellan Västra Rödeby och Emmeryd. Över detta fält var lätt för angripare att komma fram mot Karlskrona örlogshamn, om intet hindrade dem från det. För att hindra fientligt framträngande mot örlogshamnen över nämnda fält började, snart efter krigsutbrottet 1939, försvarsmakten att bygga ett tiotal stridsvärn mot den befarade anfallsriktningen. Värnen beväpnades med kanoner, kulsprutor etc. och bemannades med personal ur Landstormen (värnpliktiga ur armén 35-47 år).



Kartbild över V. och Ö. Rödeby. Värnens platser anges med trianglarr

### Ännu minns de äldre.

Innehållet i våra utmätta timglas rinner snart ut för oss, och mer än sju decennier har svunnit sedan 1939, då Hitler tjuvblandade dödens och våldets kortlek, så han själv fick ess och knektar, kuperade och delade ut för en första omgång. Snart virvlade motspelarnas kungar och damer bort för destruktörens stormknektar och hackorna sopades ihop att brännas.

Då tröstljög Per Albin excellent, att vår beredskap var god, men snart började Moder Svea rusta riket mot överfall.

Om detta minner, bland annat, några stridsvärn i Rödeby, vilka till viss del är överväxta, svåra att se och otillgängliga. Hembygdsföreningen har röjt, slått och städat kring ett stridsvärn, mitt emot Ekegården och på västra sidan om järnvägen. Två värn intill detta har rivits.

*Gustav Karlsson; underofficer vid Kustartilleriet och skriftställare*



## Arne Holgersson till minne

1952, om hösten, sökte 40 unga pojkar sin utkomst under KA 2:s röda fana, att tjäna i Moder Sveas sold. Arne Holgersson var en av dem. Stamrekrytskolan blev deras hem första halvåret. Jag var en av lärarna där.

Arne var intresserad, positiv, flitig och läraaktig och det lyste snällt och vänligt kring honom.

Så gick allt väl i SRSK och i fortsättningen. Arne blev en god ledare och lärare, en human och hederlig människa och en trogen kamrat.

Vi återsågs, efter flera år, i kamratföreningen, där Arne lång tid tillhörde styrelsen, som klubbmästare, ett uppdrag han skötte på ett föredömligt sätt.

Ordning, värdighet, trivsel och glädje präglade föreningens möten, när Arne bjöd till bords.

Nu har Arne lämnat det timliga. Det är tomt och söckent efter honom. Men alla goda och vackra minnen består. Så finns Arne bland oss så länge vi finns och minns.

På KA-kamraternas vägnar vill jag säga:  
TACK!

Gustav Karlsson



## Från årets "Fortchefsmiddag" 22 maj 2015

Norra befälshuset på Kungsholmen med mäss och förläggning för officerare.

Här presiderade Peter Glimvall vid årets fortchefsmiddag, till vilken jag var bjuden – som hedersgäst. Här följer, efter önskemål, huvuddelen av mitt anförande där.



Gustav 14 år

### Herr Fortchef och herrar Fortchefer emeriti!

#### Bön i lövsprickningen

O, Herre var mig god  
i denna ljusa maj  
och låt mig allt  
med tacksamhet förnimma,  
den friska, unga grönska  
som drömmer runt omkring  
och kvällens milda ton  
och lätta dimma.

Ragnar Jändel

#### Retrospektion

Ur minförsvar från flottan och skjutkonst från armén  
blev kustartilleriet av stycken, stål och sten.  
Vid Rosenholm och Gräsvik är öde, tomt och tyst  
och mörka vindar viner där ljusa blommor lyst.  
Men, minnena kan inte förgå med KA 2  
och kärleksfullt tillbaka må dröm och tankar gå.

I Blekinge arkipelag  
där förr i tiden fanns  
kanoner, minfält, mur och skans  
finns ingenting i dag  
mer än ruiner, sten och grus  
där buskar, snår och ljung  
förtränger minnet av Karl kung  
och Dahlbergs genius.  
Det var en märklig vornasion  
och ödesfylld – item  
när KA 2 fick hälsa hem  
vid riksdans decision.  
Nu finns ej kustartilleri  
och ej kanoner mer,  
ty de har skrotats och smälts ner  
i något faktori.  
Ja, det är slut på alltihop  
som var så starkt och tryggt,  
och verket våra fäder byggt  
slöt i ett sorgerop.  
Nu är ej något som förut.  
Kring KA 2:s ruin  
hörs ödesvindens kalla vin  
och mörkrets vilsna tjut.

Men, Drottningkär och Kungsholms fort  
kan stå i sekler kvar  
och tälja vad som förevar  
och svunna släkten gjort.  
Ja, Kungsholmsfort och Drottningkär  
kan skriva petrigram  
från fordom in memoriam  
om vad som var och är.  
Nu skymtar aldrig en soldat  
kring Torhamn eller Lister.  
I rullor och register  
skönjs KA 2:s siste legat .

### *E p i l o g*

Nu är det blott att sakna och minnas, KA 2  
och sorgen i vårt sinne är tung att bära på.  
Vårt kära regemente är blott en souvenir  
där Löfstedts lindar susar och sörjer sin emir,  
och Vallgatans kaserner med Kungsbrons plan därvid  
minns artonhundratalet och vapnets första tid.

### *Sol över Kungsholmen*

Solen går högt över linjer och verk  
våta graven, tenalje och torn.  
Hon räcker till avsked sin mörkröda ros  
fram till Oxen med glimmande horn.  
Hon kommer allt närmare Döparens dag  
när natten blott slumrar en blund  
och manar allt folket att maka sig ut  
medan sommaren blommar en stund.  
En solstrimma dansar på murarnas krön  
och syrsorna gäldar sitt lån.  
Det skymmer allt mera och höstens prelud  
är en vaggsång för vissnande strån.

\*

**Herr Fortchef. Herrar Fortchefer emeriti.**

Stor tack för en i allo god och minnesvärd dag!

*Gustav Karlsson Walles*



*Drottningkärs kastell.*

### **Skogssnuvan**

Hon kom över bron,  
armarna lyfta till hälsning,  
med glittrande blick,  
så vackert hon gick.

Stunden var vår,  
tiden stod still  
och hon fanns tätt  
intill.

Sida vid sida vi vandrar en stund,  
hon var ljuvligt rund.  
Plötsligt hon lösgör sin hand och går sin väg  
med en hastig nick.

Säg vad som hände  
vemod mig tog  
och längtan jag fick  
när jag minns hur hon log.

Jag såg hennes veka gestalt och rufsiga hår  
Vad vackert hon går.  
Men det var blott vad en yngling drömde  
och gömde som urklipp från ungdomens år.

Ur  
”En ynglings vedermödor”  
Bengt-G Lex





**KA2 Muldivision**



## **Arbetsdag vid föreningslokalen SAGA den 11 april**

När våren nu anlant så genomfördes den obligatoriska vårstämningen ute och inne vid föreningslokalen SAGA på Skönstavik.

Lite bilder från arbetsdagen:



*Lennart Avendal visade att hans fru lärt honom både det ena och det andra. Rent och fint blev det.*



*Christer Antonsson stod för fönsterputsningen. Frågan är om säkerhetsanalysen blev godkänd.*



*Gunnar Medemyr stod för monteringen av ytterbelysningen under övervakning av Jan-Olof Pettersson.*



*Jan-Olof Pettersson arbetar och sliter med monteringen av ytterbelysning.*



*Som sig bör efter en arbetsam dag så smakar det med lite fika.*

Sammanfattningsvis så kan man säga att dagen blev lyckad.

Föreningslokalen blev städad både ute och inne.

Ny utebelysning inköpt och monterad.

Ja, nu kan man säga att det är vår fint i föreningslokalen på Skönstavik.

# Vad en gammal bild kan berätta



Prins Oscar Bernadotte, bror till Kung Gustaf V, var som sjöofficer under många år på bosatt i Karlskrona. Förutom sin verksamhet som satte hans vistelse i Karlskrona en del avtryck. Han grundade KFUM-rörelsen i staden och han bidrog såväl ekonomiskt som med praktiskt arbete till den stora ombyggnaden av Sjöofficersmässen i slutet av 1800-talet.

Under sina karlskronaår var han bosatt i huset på bilden beläget vid Kungsbron, en välkänd plats för alla flottister, som tjänstgjort i Karlskrona. På den plats, där huset en gång låg, byggdes 1910 landshövdingens residens.

Huset, där prins Oscar bodde, finns fortfarande kvar, men nu i Ronneby, som därigenom fått någon liten återbäring för förlorade hus i samband med örlogsstadens grundande.

På bilden syns också bastion Aurora och till vänster om bastionen ligger den plats, som vi i Karlskrona kallar "Suckarnas allé. Allén fick sitt namn efter att den var den plats där karlskronaborna tog farväl av sina sjömän, innan det bar ut på långresa, men den användes också vid långresfartygens hemkomst. När detta begav sig var inte kommunikationerna sådana, att man visste, om något hänt sin käresta under färden på haven.

Den observante iakttagaren ser, att bysten på Karlskronas första stadsarkitekt, Eric Dahlberg, ännu inte kommit på plats.

Huset intill bastionen är läkarbostället för Flottans sjukhus, ett hus som fortfarande finns kvar.

*Olle Melin*



*Residenset. Foto Olle Melin*



*Bastion Aurora*

# Vårutfärden 2015

**D**en 19 maj var vi ett 30 tal medlemmar som med buss begav oss mot Skåne och Helsingborg för att besöka Beredskapsmuseet i Djuramåsa. Under färden skulle förmiddagsfikat intas hos paret Krister och Yvonne Wictorsson i Krattakulla strax söder om sjön Immeln. Medlemmarna hade där möjligheten att umgås över en kopp kaffe med ost och skinkafralla. Hitintills var vädret inte på vår sida med regn under färden till Krattakulla. Men när vi passerade Hässleholm började solen titta fram. När vi anlände till Beredskapsmuseet mötte vår medlem och guide Olle Wennerbeck upp och hälsade oss välkomna. När vi steg in i museet var det uppdukat för lunch. Och efter att museets eldsjäl Johan Andréé även hälsat oss välkomna påbörjades utskänkingen av ärtsoppa serverad i Kokkäril m/40, därefter serverades pannkakor med tillbehör. Till kaffet höll Olle Wennerbeck en historisk tillbakablick om hur försvaret var organiserat under andra världskriget i Skåne och även under kalla krigets dagar, allt medan en häftig hagelskur slog mot taket. När det var dags för rundvandring i museets alla lokaler sken solen. Efter avslutat besök ställdes färden åter mot Karlskrona.

*Kent Alritzson*



*Johan Andréé hälsar oss välkomna*



*Yvonne och Krister Wictorsson hälsar oss välkomna till förmiddagsfika i Krattakulla.*

**Foto: Kent Alritzson  
och Göran Sjöstrand**

*21:an avger verkanseld i  
utställningshallen.*







*Inne i den iordningställda S-platsen*



*Stefan Furenius och Olle Wennerbeck i samspråk*



*Här var det bekvämt och bra*



*Före detta 1:a batterister återsamlade. Från vänster ser vi Lars Iger, Bengt-Göran Lexhagen, Maths Dackehag, Peter Glimvall och Jan Bengtsson.*



*I väntan på maten*

*Traditionell krigsrätt serverades stilenligt i och med en för ändamålet anpassad fältutrustning.*



*Glada minner kring borden*



*Dags för återfärd mot Karlskrona*



**D**en årligen återkommande traditionella Fortchefsmiddagen på Kungsholmsfort genomfördes i år fredagen den 22 maj. Som sig bör visade sig denna dag vädret från sin allra bästa sida, vilket annars varit sällsynt i vår. Solen sken från en klarblå himmel och endast lätta briser förmådde krusa vattenytan och få grenar och blad i den vackra Fortparken att vibrera.

Klockan 1500 samlades gästerna på Kungsbron och inväntade stridsbåten som skulle transportera ut dem till Fortet. Det var sex före detta Fortchefer och årets särskilt inbjudna hedersgäst, vår mångårige medlem Gustav Karlsson.

Ute på Fortet väntade undertecknad och Fortadjutanten Lennart Larsson på att gästerna skulle anlända, och helt enligt plan lade stridsbåten till vid kajen på Linje VII klockan 1515.

Från kajen förflyttade vi oss till parken framför Norra Befälshuset för mingel och diskussioner om det aktuella läget för Forsvarsmakten såväl lokalt som i Riket. Därefter gick vi husesyn i det numera färdigrenoverade befälshuset, där en allmän uppfräschning har genomförts på de övre våningsplanen. Därefter vidtog en promenad genom parken och Fortchefer ur KA och hedersgästen samlades framför minnesstenen över KA2 och dess olika förläggningsplatser. Från parken förflyttade vi oss till Filmsalen då det nu var hög tid att avnjuta årets upplaga av den mycket uppskattade Kungsholmsfilmen.

Efter filmen vidtog tvagnings och bastubad innan vi kunde samlas i mässen i Norra Befälshuset för en mycket välsmakande middag. De traditionella snapsvisorna sjöngs, minnen utbyttes och skratten steg mot taket under glada samspråk.

Som vanligt går tiden fort, och alldeles för tidigt slog klockan 2200 och det var dags att embarkera stridsbåten

för återfärd till Kungsbron. På kajen nedanför residenset tog vi avsked av varandra, lovade att försöka ses nästa år igen när Fortchefsmiddagen 2016 skall gå av stapeln, och skingrades i kvällsmörkret, var och en åt sitt håll.

*Peter Glimvall*



*Samtliga deltagare samlade för traditionell fotografering på trappan till Norra Befälshuset. I nedre raden står från vänster Gustav Karlsson, Peter Glimvall och Fredrik Hansson. I nästa rad står Roland Hultgren, Birger Werner och Patrik Schwarz. I översta raden står Åke Jaensson, Rolf Lindén och Lennart Larsson.*



Fortchefer och hedersgäst som tillhört KA 2 samlade framför minnesstenen över regementet. Från vänster och i tjänstgöringsordning ser vi Åke Jaensson, Roland Hultgren, hedersgästen Gustav Karlsson, Rolf Lindén, Birger Werner och Peter Glimvall.



Gustav Karlsson tackar för maten.



Lennart Larsson underhåller samtliga vid det festligt dukade bordet i mässen Norra Befälshuset.



Foto: Lennart Larsson och Peter Glimvall

## Grillfest på Skönstavik



*Torsdagen den 13 augusti kl. 1600 genomför vi tillsammans med  
Flottans Män grillafion på Skönstavik.*

*Välkomstdrink, Grillning, Tipspromenad och Musikunderhållning ingår i priset.*

*Anmälan **senast 1/8** till Lars Iger tel. tel. 0455- 805 87*

*mobil 073-3805875*

*Välkomna !!*

*Annons kommer också att läggas ut på hemsidan.*

## *Inbjudan till höstmöte*

Kamratföreningens höstmöte äger rum  
**onsdagen** den 21 oktober 2015 kl 1800  
på **Sjöofficersmässen** i Karlskrona.

Välkomstdrink, en tvårättes middag med dryck, och  
kaffe med kaka kommer att serveras.

Pris: Medlem 200 kronor, icke medlem 250 kronor.

Anmälan senast söndagen den 18 oktober till Yvonne Wirbrand

tel. 0455-47542 eller e-post [yvonne.wirbrand@telia.com](mailto:yvonne.wirbrand@telia.com)

alternativt till Lars Iger senast söndagen den 18 oktober

på

tel. 0455- 805 87

Kom och umgås i KA 2 Kamratförening!

**VÄLKOMNA!**

## Utrotning av myror



*Här kommer en klassiker och vedermödorna att utrota myror från någon förläggning.*

Sedan Ni meddelat, att Ni ej är i tillfälle att utlämna koldisulfid att användas här för utrotande av myror, gjordes hänvändelse till intendenten. Denne svarade, att han ej kunde utlämna sådant utrotningsmedel endast i den mån, de ifrågavarande myrorna befunno sig inomhus. I den mån myrorna befunno sig utomhus, tillkom utlämningen av utrotningsmedlet vederbörande fortifikationsförvaltning.

Det stöter givetvis på svårigheter att avgöra, vilka avsikter hyses av de myror, som skola utrotas; en del bo inomhus och gå ut och söka sig föda, andra åter bor ute och komma in efter mat. Det är svårt att i varje särskilt fall avgöra, huruvida en myra kommer

utifrån och således är en fortifikationsmyra, eller om den kommer inifrån och följaktligen är en intendentsmyra. En del myror synas röra sig kretsformigt, andra åter ströva omkring skenbart planlöst.

Myrornas ifrågavarande uppträdande är naturligtvis högst förkastligt och skulle kunna leda till, att en fortifikationsmyra blev utrotad med intendentsgift, respektive en intendentsmyra blev utrotad med fortifikationsgift, vilket vore i strid med gällande förordningar och sannolikt skulle föranleda omfattande utredningar, remisser etc.

I beaktande av, att erfarenheten visar, att en myra, som behandlats med intendentsgift, blir lika död som en dylik, behandlad med fortifikationsgift och vice versa, anhåller jag härmed, att Ni låter begära lika kvantiteter av samma gift från såväl fortifikationen som intendenturen och låter blanda upp desamma, så att ingen vet, vilket gift som vållat en viss myras död.

*Olle Melin*

## Utklippan

Längst ut i sydost av det svenska riket ligger de skär, som borde heta Utklipporna, men som i dagligt tal kallas Utklippan. I dag hörs namnet kanske endast i samband med Sveriges Radios sjörapporter.

Det isolerade läget långt ute i havet samt det faktum, att skären är omgivna av ett farligt och grunduppfyllt område, har säkerligen bidragit till, att det funnits starka önskemål att inte minst nattetid utmärka ögruppens läge.

Den äldsta officiella anteckningen om en fyranordning på Utklippan härrör från lotsdirektören Verner von Rosenfeldt år 1696.

Trots ett stort intresse för en fyr på Utklippan, gjordes inga egentliga framsteg under större delen av 1700-talet.

Gustav III:s krig mot Ryssland 1788-1790 orsakade en livlig trafik till och från örlogshamnen i Karlskrona. Amiral Carl August Ehrensvärd insåg faran med mörka skär och beordrade en vippfyr på Utklippan. Bristande underhåll gjorde, att fyren ganska snart blev obrukbar.

Kriget 1808-1809 gjorde, att man på nytt installerade en vippfyr, men historien upprepade sig och vippfyren blev oduglig. År 1812 lät amiralen Puke sätta upp ett par öppna kolfyror, men oenighet mellan olika myndigheter om driften gjorde, att fyrarna förföll.

År 1836 beordrade Kungl Maj:t uppförande av en fyr på det södra skäret. Ritningarna till fyren upprättades av löjtnant J Byström i Mekaniska kåren. Fyren utgjordes av kvadratisk donjon med signaltorn i diagonala hörn. Idén med en befäst fyr var unik och torde haft få motsvarigheter i världen. I det ena av tornen inrättades en optisk signalstation för signalering med örlogshamnen via Kungsholms fort. I donjonen förlades en styrka om 20 artillerister, men dessa tycktes inte haft några direkta uppgifter, varför militären 1884 packade hop sina pinaler och flyttade i land. Försvaret skulle dock

återkomma genom att på 1950-talet sätta upp en kustbevakningsradarstation på Utklippan och denna blev kvar till omkring sekelskiftet 2000.

Den nuvarande fyren byggdes 1870. Ovanpå det gamla fyrtornet restes då den typiska järnkonstruktionen, som bär överingenjör Gustav von Heidenstams kännemärke. Den ökade fyrhöjden gav fyren en väsentligt längre lysvidd.

Fyren elektrifierades 1945 – 1948 och 1972 automatiserades fyren och personalen flyttade iland. Sedan några år anses fyren överflödigt och släktes med hänsyn till den tekniska utvecklingen med GPS och annat.

Fyrpersonalen utgjordes av en fyrmästare, en fyrvaktare och två fyrbiträden. Som mest har här ute bott cirka 15 personer.

I dag är Utklippan ett paradiset för ornitologer och en populär mellanlandningsplats för seglare på väg såväl norrut som söderut. Och inte minst lockar den stora gråsälkolonin till besök.

*Olle Melin*



# Yngling blev Kronans karl



Gustav Karlsson 1945

1945. Kriget nalkades slutet. Jag arbetade hos en bonde i Rödeby. Tillsammans med en äldre kamrat avverkade jag ett stycke blandskog till meterved. Vi ”snickade famn”, som man folkligt uttryckte det. Under tiden avled president Roosevelt av yankeunionen, och Stalin av Sovjetunionen var stålstark.

Tyskarna var snart färdiga, Hitler hade ”mockat under katten” och våren nalkades. En torvfabrikör i Moshult annonserade efter arbetskraft, och jag fick anställning där. Där var hårt arbete men bra betalt, och jag var där en månad, tills hela laget gjorde uppror mot den odemokratiska disponenten och slutade. Jag åkte vidare, till arbetsförmedlingen i Kalmar och fick arbete i ett sockerbetsfält på Öland. Efter midsommar var säsongsarbetet där slut och jag åkte hem till Rödeby, där jag fick tjänst som byggnadsarbetare vid brandstationsbygget. Där arbetade jag för en krona och femtio ören per timme, tills bygget var färdigt i oktober. Arbetslös igen, sökte jag efter något inför vintern. Jag kunde ju fullbordat en cirkelgång och återgått till skogsarbete, men då råkade jag möta en något äldre yngling, som just blivit korpral vid kungliga kustartilleriet. Han sporde efter vad jag gjorde och jag svarade att jag var arbetslös. - De söker folk till

KA 2, sade korporalen. Sök dit! Jag gjorde så, med tanke att jag då kunde få kläder, mat och logi för vintern. Det fick jag – och för ytterligare fyrtio vintrar.

Jag räknade inte med någon framtid där, ty en miserabel uppväxt i ett nödhjälpslandskap, som Bleking var, gav inte stort självförtroende. I uppväxtåren såg och mötte jag stundom underofficerare och underbefäl ur marinen. De uppträdde högaktigt och föreföll så långt ovan mig, att jag aldrig fick en tanke om att nå så högt som de. Jag hade ett klart grodperspektiv till ”Kronans folk”. De kallades ofta för ”kommissjudar”, och de betraktade nog oss fattigfolk som negrer.

Den nittonde november 1945 lämnade jag mitt hem, cyklande på min Apollo, för att probas vid KA 2. Mor grät en skvätt, och far lade in en pris Karlskronasnus; varefter han gick till ”Berget” för att hugga sten. Vaktchefen vid Gräsvik avdelade en beväringssman, med gevär och maggördel för att ledsaga mig till fjärde kompaniet i Östra kasernen. I kompanikorridorren mötte vi några korpralskoleelever, bland andra en som hette Nyholm. ”Vänd om för fan”, skrek han och de andra i korus.

En ”lodarekorpral” tog hand om oss nya, in spe bli-



1945 års stamrekryter

Från vänster: främre raden: Curt Malthe, Nils-Erik Svensson och Bernhard Karlsson, mellersta raden: Henning Olsson, Masen Alvar Johansson, Gustav Karlsson och Alvar Karlsson, bakre raden: Ove Olsson, Erik Andersson och Nils Möller.

vande ”kaniner”, och förde oss till olika testställen, teoretiska och praktiska. Jag minns, att jag inte var färgblind, hade positiv reaktion på ett tuberkulinprov och bland andra värden hade SR 5 och IQ 120. Jag visste inte vad dessa värden innebar och betydde, men senare förstod jag, att det var till min fördel att inte SR (”sänkan”) var 120 och IQ var 5.

Efter godkända prov hänvisades jag till 12. kompaniets expedition, där flaggjunkaren G W Persson var kompaniadjutant. Han förelade mig ett kontrakt, som jag skrev på och band mig så till KA 2 för fyra och ett halvt år. Direkt fick jag femtio kronor, värningskovan, och GW kvitterade ut lika mycket, förebärande att han hade värvat mig.

Tillsammans med mig kom tvenne andra ynglingar: Erik Andersson från Gökalund och Alvar Carlsson från Tving. Stamrekrytskolan hade börjat redan den förste oktober, varför vi tre var efterblivna, en och en halv månad. Vi ålades därför extrautbildning om kvällarna, för att komma ifatt de tidigare ”kaninerna”.

12. kompaniet var s. k. skolkompani, vilket innebar att regementets stampersonal utbildades där; förutom årets beväring. Kompani- resp. skolchef var kapten Dahlheim; en robust krigare med glimten i ögat och litet rävaktighet bakom öronen. En kaptenlöjtnant, Lennart Knaust var chef för ”kaninskolan”. Han var litet stirrig och skrek obegripligt. Han undervisade oss bland annat med hjälp av RekrIKA, en rekrytinstruktion. Ur den fick jag bland annat lära mig att ”torrskaffning består av: bröd, smör, ost och en varm dryck”. Det var mycket viktigt, att vi räknade upp dessa ingredienser i rätt ordning. Jag fick även lära mig att *personal i flygplan i luften hälsar icke på personal på marken*. Detta kunde verka något löjligt, men i den boken lärde jag mig mycket nyttigt och vettigt. Där fanns ett exempel på hur en tjänsteskrivelse skulle hopställas och formuleras. Det exemplet har jag följt hela livet och i alla sammanhang, och den har varit helt tillfyllest.

Utbildningen omfattade formell exercis en timme varje dag och gymnastik också en timme om dagen. Dessutom lärde sergeanten Gustav Henry Nilsson oss att skjuta med gevär m/96. Han övade oss även i formell exercis. Gymnastikläraren hette Franklin och tilltalades med ”löjtnant”. Vi läste civila ämnen: svenska språket, matematik, fysik, historia och engelska. En filosofie kandidat, Forshammer, ledde oss längs denna humanitära kunskapsled.

Disciplinen var hård, och syftade till absolut lydnad. Man gjorde allt efter order och intet utan. Jag minns, att jag var sjuk under skoltiden och inlagd en vecka på Gräsviks sjukhus. När jag kom tillbaka, utskrivet som frisk, gick jag att anmäla mig för ”magistern” Forshammer. Då bar det sig inte bättre, än att jag sträckte fram högra labben till hälsning. Jag var van vid, att vi i skogsbyn hälsade på varandra i hand utan avseende på åldersskillnad eller kommunalskattebetalningsförmåga. Men här gjorde jag ett ”klavertramp” som jag aldrig glömde. Kandidat Forshammer glodde på min framsträckta hand så förakt-

fullt att jag höll på att sjunka. Naturligtvis tog han inte i min kaninlabb.

Jag minns en annan händelse. En lördagseftermiddag, efter tjänstens slut, mötte jag skolchefen, kapten Dahlheim, i kompanikorridoren. Han sporde mig: - Ska du inte åka hem Karlsson? - Kapten, jag har inga pengar, svarade jag. Han trevade i en ficka och fick upp två kronor, som han gav mig. - Åk nu hem Karlsson, sade den mäktige och humane. Framåt jultiden frågade han mig, om jag kunde ”fixa” en julgran åt honom. Jag fixade en i kommunens skog och förärade honom.

I slutet av mars var rekrytskolan slut, och stamrekryterna fördelades till de kompanier som de yrkesmässigt hade antagits till. Jag kom att, som minör, tillbringa sommaren 1946 vid 12. kompaniet på Almö.

*Gustav Karlsson Walles*

## ***Minnestavla på Kungsholmen***

Under den förstärkta försvarsberedskapen 1 september 1939 – 30 juni 1945 var kustartilleriets kanoner och mineringar i sydligaste Sverige kontinuerligt bemannade med personal från KA 2.

På öar och skär växlade veckor och årstider monotont. Havet ljöd, än hotfullt och än vänligt, för tusentals män på vakt för fred och frihet, med hot över, oro inom, men hopp framför sig.

Deras gärningar och offer må vi minnas med aktning och tacksamhet.

KA 2:s kamratförening

Texten ovan finns på en provisorisk mässingsplatta vid ingången till Fortmuseet på Kungsholmen, sedan plattan anbringades där den 30 juni 1995, femtio år efter att den förstärkta försvarsberedskapen upphörde.

Efter uppdrag från kamratföreningens ordförande, överste Boysen, författade vice ordföranden, Gustav Karlsson, texten.

Författaren hyser en önskan, att den provisoriska mässingsplåten ersätts med en minnestavla av mera lämpligt material och mera representativ som tacksamhetssymbol mot de tiotusendetal män som värnade hembygdens kuster under fem och ett halvt år.

*Gustav Karlsson Walles*

# FN:s fredsbevarande styrkor i Kongo.

**D**en 16 juli 1960 vände sig FN:s generalsekretärare Dag Hammarskjöld till Sverige och begärde att en svensk styrka skulle ställas till FN:s förfogande. Styrkan hämtades från den pågående FN-insatsen i Gaza och organiserades av Södermanlands regemente (I 10). Med endast ett par dagars varsel började förflyttningen. De första svenska FN-soldaterna som anlände till Kongo placerades i Leopoldville. Den första svenska bataljonen som skickades ner till Kongo saknade i princip all tung utrustning som en svensk infanteribataljon vanligtvis var utrustad med till exempel granatkastare och granatgevär

## Operation Rumpunch

Den 28 augusti 1961 inleddes operationen att avväpna Katangas trupper, erövra strategiska mål i Katanga och arrestera alla utländska legosoldater som hade utgjort kärnan i Katangas gendarmeri. Operationen började som en framgång men stoppades efter att Belgiens konsul i Elizabethville övertalat den lokala FN-ledningen att han kunde uppnå operationens mål med övertalning. Detta ledde till att endast de belgiska officerare som tjänstgjort i gendarmeriet lämnade landet.



## Operation Unokat

Den 5 december 1961 påbörjades och avslutas den 18 december efter att Moise Tshombe gått med på förhandlingar. Detta innefattade till dags dato, september 2011, det enda skarpa svenska brigadanfallet som skett i modern tid. Anfallet utgjordes av två brigader, där den svenska och irländska kontingenten som var stationerade i Elisabethville ingick i den andra brigaden. Den 16 december inleddes anfallet, operation Unokat som syftade att dels bryta vägspärrarna som upprättades av Tshombes gendarmeri i slutet av november 1961, men samtidigt "avsluta" Tshombes motstånd mot FN. De svenska enheterna hade gendarmerilägre "Camp Massart" som anfällsmål. Anfallet inleddes 03:00 16 december lokal tid och utgjordes av två svenska skyttekompanier, från Kongobataljon 12 respektive 14. Skyttekompaniet från bataljon 14 hade anlant i Kongo bara dagarna innan. Under striderna som pågick under Unokat skadades 17 svenska soldater, samt tre avled. Dessa var Bruno Hallström (3/12 1961), Sven-Ingvar Nilsson (9/12 1961) samt Lars Öhrberg (16/12 1961).

## Svenska marktrupper

Sammanlagt tjänstgjorde 6 332 svenskar i Kongo. Tolv svenskar belönades med medaljer för sina insatser, medan 19 man stupade

## De tysta åren efter striderna i Kongo

På 1960-talet ingick 6 332 svenskar i FN:s fredsstyrka i Afrika. Nitton svenska soldater stupade, ett hundratal skadades och ett okänt antal drabbades av PTSD. De Kongoveteraner som led och lider av PTSD är ännu oräknade och därför okända.

Vid hemkomsten från Kongo upplevdes det att var stor skillnad från hemkomsten från Gaza 1957. De upplevelser och erfarenheter man hade var så främmande för svenskt kynne att man uppfattades som icke trovärdiga. Sverige var fortfarande ett isolerat land, en följd av krigsåren. TV-sändningar och charterturism befann sig i sin linda. Att vi som fredssoldater hade hängivit oss åt krigshandlingar ansågs som obegripligt. Glansen från Gaza hade falnat.

**I tjugio år varade tystnaden.** Den orättvisa kritik som gjort oss stumma bröts i och med att man 1980 bildade Kamratföreningen FN-veteranerna Kongo. I hägnet av föreningen började man tala och skriva och förklara och försvara våra insatser i Kongo. De tysta åren var till ända. Några år senare bildades Fredsbaskrarna av kamrater från i huvudsak senare tiders fredsinsatser bland annat på Balkan och i Afghanistan. Sakta vaknade svens-

Stig Olofsson



ka myndigheter och politiker upp och insåg att Sverige behövde göra något för veteranerna.

Men det tog lång tid.

### 8 jan kom till slut hedersbeviset, efter femtio år

Vår kamrat och föreningsmedlem Stig Olofsson tjänstgjorde 1961 på Ghaza och fick förfrågan om han tillsammans med övriga i förbandet kunde tänka sig att omdirigeras till Kongo. Så gott som samtliga i förbandet skrev på ett nytt kontrakt och i augusti 1961 flögs förbandet till Kongo.

Bara några veckor efter ankomsten till Kongo skickades Stig, som var stf. plutonchef i en skyttepluton in i stridszonen. En natt låg han och ett 60 tal svenskar och väntade i sina värn. De var bland annat utrustade med k-pist m/45 och fyra tunga kulsprutor m/36.

Anfallet kom i gryningen.

Stig säger ”enligt FN-reglerna skulle vi skjuta varningsskott, kulsprutorna la några salvor i marken framför de framryckande Katanga-soldaterna. De stannade inte och vi var tvungna att skjuta verkanseld. I striden hann vi inte tänka efter så mycket men det kom efteråt. De närmaste nätterna kunde man vakna fem- sex gånger och skaka i hela kroppen”.

Stig kom hem efter fyra månader i Kongo. Hemma i Jä-



Överste Per Jenvald talar om FN uppdrag i Kongo



En något rörd Stig samlar sig och får en kopp välbehövligt kaffe.

mjö väntade fru och de bägge barnen.

Det var där som Stig fick hämta stöd.

Tanken på ett mer officiellt erkännande väcktes först på allvar långt senare genom arbetskamraterna Rolf Carlsson och Per Jenvald, i dag chef för sjöstridsskolan i Karlskrona.

Den 8/1 2015 träffades de gamla vännerna i föreningen som vanligt med en överraskning på programmet. Genom direktkontakt med ÖB hade överste Jenvald med sig det eftertraktad förtjänsttecknet, ÖB:s personliga jetong.

Utdrag ur Wikipedia /Kongokrisen.

Utdrag ur Bror Richard Svärd artikel om de svenska Kongoveteranerna.

Utdrag ur BLT 2015-01-09.

Nedan några bilder i samband med överlämnandet av förtjänsttecknet, ÖB:s personliga jetong.



Stig Olofsson mottager förtjänsttecknet ÖB:s personliga jetong av överste Per Jenvald



# Konduktör på härnadståg vägrade att nödbromsa

## *Några reflexioner efter sju decennier, av en lekt*

### **Våren 1945**

**Fem och ett halvt år hade vanvettets värde varat i världen. Den ökände soldaten hade kommit till sig själv. Genom vårgrönskan osade landet gengas. Väntan var grå lång, beredskapen pålitlig och Moranisse.**

**Freden hägrade och en stor bananlängtan fyllde riket. Snart föll kunskapens frukter och vinden blev kallare. /GK**

Ovanstående prosapoem flöt ur min penna för omkring trettio år sedan, och jag tyckte att det kunde kanske duga som inledning.

Livet hade skridit fram till 1945, post Christum natum, på Tidens långa bana. Under de senaste fyra åren hade livet genom kriget varje dag minskat med 25.000 människor, förutom de 100.000 som normalt avled dagligen. Av jordens befolkning dog 50 miljoner genom andra världskriget.

### **Konferens på Jalta.**

Tidigt i januari möttes Franklin D Roosevelt USA, Winston Churchill, Storbritannien, och Josef Stalin, Sovjetunionen, på Jalta på Krim för att rådslå om och planera för verksamhet i Europa efter ett förestående krigsslut. Under tiden hade Ardenneroffensiven inletts, Tysklands sista försök att vända krigslyckan. Allmänt sett retirerade tyska stridskrafter i alla väderstreck, och de var förelagda ovillkorlig kapitulation.

I Svea neutrala rike inspirerades Povel Ramel från USA och Småland till att sjunga en boogie woogievals, som Johansson i Tranås hade komponerat. Karl Gerhard målade om sin trojanska fåle då och då och for runt i bygderna och förargade tyskarna och den svenska regeringen.

### **Till skogs med såg och yxa.**

Vid den tiden blev jag av arbetsförmedlingen anvisad arbete hos Johannishus skogsförvaltning. Till en förläggningsbarack i Stegeryd kom jag och fick en säng och ett skåp bland ett dussintal män och ynglingar. Skogsförmannen, Petersson, gav mig en lagkamrat att arbeta ihop med samt yxa och bågsåg. Sedan visade han oss en avverkningsyta, och vi började ”snicka famn”. Förmannen var en hygglig karl, som höll verktygen i skick och antecknade våra vedvolymmer. En kock, ”Texas” lagade bra mat, och vi delade solidariskt kostnaderna.

Skogen, som vi skulle göra ved av, var blott småträäd och buskar, och förtjänsten usel. Min lagkamrat råkade vara en alkoholist från Helsingborg. Medan jag arbetade, satt han på en stubbe, ”tåstade” och berättade vilda historier från undre världen. Vi delade lönen, men inte arbetet. Ibland stannade han i baracken, av hälsoskäl. Sådana dagar arbetade jag ensam, och då blev förtjänsten större än när vi var två. Min verklighet liknade en berättelse av Piraten eller Mark Twain. Snart lämnade jag detta fideikommissrabla gärningsfält.

Greve Hans såg vi aldrig. Nära fyrtio år senare mötte jag honom i hans kostbara bibliotek i slottet,

### **Stalin var stålstark och drev ohyran ur björnpälsten, Churchill tände stormeldar och Montgomery var markstridens Gunder Hägg.**

De tyska inkräktarna hade i öster uppträtt mycket mera hänsynslöst och grymt än de gjorde i väster, och de sovjetiska soldaterna tycktes vara mera motiverade än de tyska. De sovjetiska styrkorna var väl också numerärt och materiellt överlägsna. Under vintern och våren 1945 retirerade tyska styrkor över allt, medan den tyska soldatvisan Lili Marleen spreds till vänner som fiender. Svenska malmångare torpederades i Östersjön, och svenska järnbanor stängdes för tyska trupper.

Slaggningsplatser för gengasbilar fanns efter rikets alla vägar, och elektriciteten var ransonerad, som mycket annat. Vera Lynn sjöng gränslöst ”When the lights go on again”.

### **Bättre skogsknog i hemsocknen.**

Efter sejouren i Johannishus kom jag till Rödeby i slutet av mars. En man av folket, något originell och nämnd Ållrajt, och jag fick arbete hos småbrukaren Gustav Modig i Sofielund med att göra kubikmeterved av ett mindre bestånd blandskog. Ållrajt var 28 år och tio år äldre än jag. Han var stark och vig och hade bland annat prövat på att vara tävlingscyklist, inte utan viss framgång, ty han kunde pumpa cykeln utan att stanna.

Vi reste sex kubikmeterstaplar om dagen och tjänade femton kronor var. Vårt arbete i sofielundsskogen sammanföll med att USA:s president, Roosevelt, avled. Händelserna hade intet annat gemensamt.

Efter mellan två och tre veckor var jag arbetslös igen. Ållrajt blev dödgrävare en tid.

**Superriket på väg att slås i spillror. Ledaren skyller på fega generaler, byter vissa och vägrar att ge upp. Slutet nalkas.**

Under de allierades framryckning mot Berlin kom sanningen om koncentrationslägren i dagen, och hundratals liv kunde räddas från att släckas i dessa bestialiska dödsfabriker.

Torgny Segerstedts frihetsröst tystnade, och Lasse Dalqvist sjöng om tomma hamnar i "Morfar har berättat...".

**Till Småland och torvtäkt i Moshult. Bra förtjänst men dominant disponent. Vapenvila i söndagsradion. Mot Öland.**

Ombyte av arbeten präglade ungdomen. Utan skolutbildning nödgades jag försörja mig genom olika grovarbeten, som skogshuggning, byggnads-, jordbruks- och diversearbeten. Som följd av begränsad stenkolsimport ökade torvtillverkning i Sverige. Genom en annons i lokalgazetten här sökte en torvfabrikör arbetare till en torvmosse i Småland. Jag svarade skriftligt och bjöds arbete i Moshult. Disponenten placerade mig i ett arbetslag om kring femton man för att bemanna en torvmaskin. Vi förlades i en stor villa, där utspisning var ordnad. Vi var ett ganska blandat sällskap som tilldelades olika uppgifter kring maskinen, som drevs av en lokomobil.

Förmannen hette Harry Johansson, och hans hustru skötte utspisningen. Johansson hade varit cirkusartist innan kriget utbröt och blivit arbetslös genom detta. Hans artistnamn var "Starke mannen" och han utmanade publicum till tvekamp, med möjlighet att vinna femtio kronor. Han var en ståtlig och kraftig karl.

Vi arbetade för lagackord, och förtjänsten var bra, tyckte jag; mer än tjugo kronor om dagen. Efter en kontrovers med disponenten slutade hela laget, och jag fick arbete i ett betfält på Öland.

Harry Johansson kom jag senare att möta, och han blev en framgångsrik cirkusdirektör.

**Tyskland kapitulerar utan villkor på alla fronter. Vapenstillestånd rådde i Europa, men kriget fortsätter mot Japan.**

Under en vecka kring första maj ändade Hitler sitt liv och tog bland andra med sig hustrun och propagandaministern i döden. Krigshandlingar upphörde, och fångar och fångvaktare bytte roller. Segerparader organiserades, och midsommaraftonen på Röda torget red fältmarskalk Sjukov på en vit häst i teten för paradtåget.

Vårt gamla klot hade befriats från en hemsökelse utan like.

Sigge Furst sjöng *En soldat kommer hem* och *Samling vid pumpen*, och Ulla Billquists sällsamt sköna stämma ljöd än en tid i riket.

*Gustav Karlsson Walles*



*Hanö fyr*

**SMALL BARK SHIPS RACE**

En balja var min ocean,  
en gräsplätt var min värld.  
Jag kretade en tallbarksbåt  
så gott jag blivit lärd.

Den hade för- och akterstäv;  
två tändsticksmaster på  
och seglade mot fjärran land  
på baljans böljor blå,

en bark av bark och drömmar om  
ett sail på livets eau.  
ty dröm och lek hör till vårt liv,  
om stora eller små.

Gustav Karlsson Walles

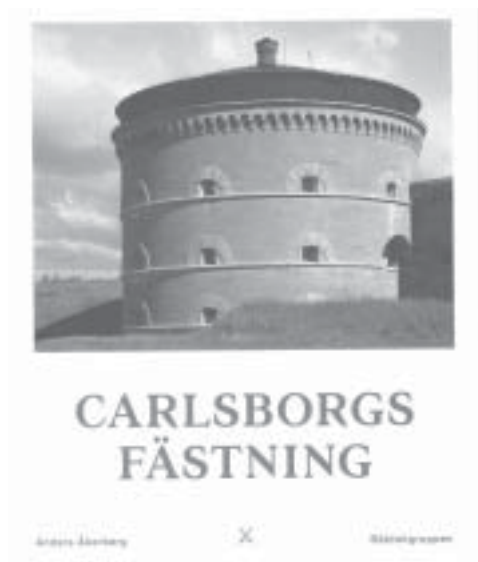
**Majvisa**

Sjung, nordangök i vemod  
och spela mörka trast  
en sång om ljus och längtan  
från furets högsta mast.

Tänd röda vallmoflammor  
du goda sommarsol  
och ge Johannesnatten  
en brud i linblomskjol,

och skogstjärn – spegla kvällen  
med älvor, uv och ram  
i sagans mörka vatten  
mot björkens vita stam.

Gustav Walles



## Carlsborgs fästning

Det har genom åren kommit många böcker om ett av Sveriges största misslyckande, nämligen byggandet av Carlsborgs fästning. Efter Napoleonkrigen blev den svenska strategin den s.k. centraförsvarsprincipen, d.v.s. ett samlat försvar i landets mitt skulle klara ut att försvara landet. Tur i sammanhanget är, att de två fästningarna norr respektive söder om Vättern aldrig kom att byggas. Bygget av Karlsborg på gick i 90 år, 1819 – 1909 och redan i 1925 års försvarsbeslut utgick anläggningen som en av rikets befästningar. Därefter har Karlsborg varit en utbildningsplats för olika regementen och avdelningar.

Båtdokgruppen kom 2024 ut med en ny bok, som har en mycket kortfattad text om anläggningen men desto mer fina bilder av detta märkliga byggprojekt. Båtdokgruppen. ISBN 978-91-87360-69-5

*Bokpresentatör Olle Melin*

## Beredspasåren. Sverige i bilder 1939 – 1945

Intresset för andra världskriget är stort och boklådorna översvämmas av litteratur i ämnet. Denna unika bilderbok skildrar Sverige under andra världskriget. Många av bilderna är tagna av dåtidens främsta fotografer och ger en utmärkt inblick i, hur kriget påverkade det svenska samhället på alla nivåer.

Författaren till boken, Peter Modie, har i ett halvt sekel samlat bilder från Sverige. De bästa bilderna från beredspasåren liksom valda minnen från svenska män och kvinnor gör boken mycket intressant, men framför allt ger den oss en inblick i vardagslivet i Sverige under andra världskriget.

Historiska Media.

ISBN 978-91-7545-247-0



## Svenska flottan under kalla kriget

Boken har en undertitel – Operationer och taktik i skuggan av hotet från öst - och är en omarbetad bok från 2009, då under namnet "Flottan och det kalla kriget". Boken är skriven av kommandörkaptenen och förre marinattachén i Moskva, Magnus Haglund, som även har stor erfarenhet från Kustflottan i olika befattningar på många örlogsfartyg och i många olika förband.

Författaren har delat in boken i huvudsak i fyra olika avsnitt – läget vid krigsslutet, perioden 1948-1969, perioden 1970-1979 samt slutligen perioden 1980-1991. Vi kan läsa om flottans ut(av?)veckling, långresornas betydelse för Sverige, utländska örlogsbesök i Sverige. Det stora utrikes händelserna under kalla kriget beskrivs ur ett svenskt marint perspektiv och inte minst Haglunds år i Moskva är en spännande läsning.

Det här är en verkligt intressant skriven av en författare, som verkligen "var en del av" det kalla kriget.

Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek.

ISBN 978-91-86837-85-3





### Låt mig få städa klart

Alltsedan 1970-talet har Kjell Albin Abrahamson rapporterat från och om det kommunistiska Östeuropa och det postkommunistiska Central- och Östeuropa. I boken vänder författaren för första gången på perspektivet och granskar Vänsterpartiets och kommunismens roll i Sverige

Han skriver bl.a. ”Den överslätande svenska inställningen till kommunismens brott är obegriplig, liksom att det fortfarande finns de, som kallar sig kommunister.”

Boken är en passionerad appell mot alla sorters kommunism och den borde vara skolbok. Boken är en uppfriskande motvikt till en många gånger likriktad svensk debatt och en påminnelse om övergrepp, som inte borde glömmas bort

Boken är dessutom väldigt rolig och skriven i en stil, som endast präglar en mästare.

Hjalmarsson & Högborg.  
ISBN 978-91-7224-188-6



### 1000 frågor om skärgården

2015 års årsbok för Skärgårdsstiftelsen heter ”1000 frågor om skärgården”. Det är en bok, där man kan tävla med sig själv och andra om skärgårdskunskap. Men lika mycket som det är en frågesportbok, så är den en stor kunskapsbank om Stockholms skärgård, där ämnesområdena är många och av olika svårighetsgrad. Författaren till boken heter

Jepe Wikström och boken är utrustad med en s.k. spelmodul, som ger frågan och talar om, om du har klarat frågan.

Bokförlaget Max Ström.  
ISBN 978-91-7126-338-4



### Militära ledare under kalla kriget

Forskningsprojektet Försvaret och det kalla kriget har hittills publicerat mer än 40 skrifter i olika ämnen kopplade till projektet. Den senaste är en bok kallad ”Militära ledare under kalla kriget. Det handlar om 19 förgrundsfigurer i denna period av den svenska historien. Sammanlagt handlar det om 19 porträtt, fem överbefälhavare, fem arméofficerare, 3 marinofficerare och sex flygvapenofficerare. 13 olika författare finns bakom porträtten. För marinens del handlar det om två marinchefer och dessutom den stridbare och frispråkige skriftställaren och kommandörkaptenen Hans von Hofsten.

Om de porträtterade kan man säga, att de spelade huvudrollerna under en dramatisk period i Sveriges historia. Kalla krigets försvarsmakt var stor – den största organisation, som någonsin funnits i Sverige. Miljoner svenskar utbildades för krigsuppgifter och fullt mobiliserad skulle försvarsmakten ha uppgått till runt 800 000 soldater.

Militära ledare under kalla kriget följer karriärerna och analyserar nätverk och kontakter. Inom den militära eliten var det många, som stödde varandra och sedan avlöste varandra, medan andra konkurrerade.

Utöver von Hofsten finns som marina porträtt av marincheferna Stig H:son Ericson och Per Rudberg, skrivna av Lars Ulfving och Herman Fältström. Redaktörer för boken har varit Bertil Wennerholm och Kent Zetterberg (som för övrigt skrivit avsnittet om Hans von Hofsten). Boken är rikt illustrerad.

Medströms bokförlag.  
ISBN 978-91-7329-126-2

# Korsord 2015:1

Gustav Karlsson har konstruerat korsordet

Lösningen sänds senast Inov 2015 till

Gustav Karlsson

Syrenvägen 4

370 30 RÖDEBY

Pris till de första öppnade rätta lösningarna.

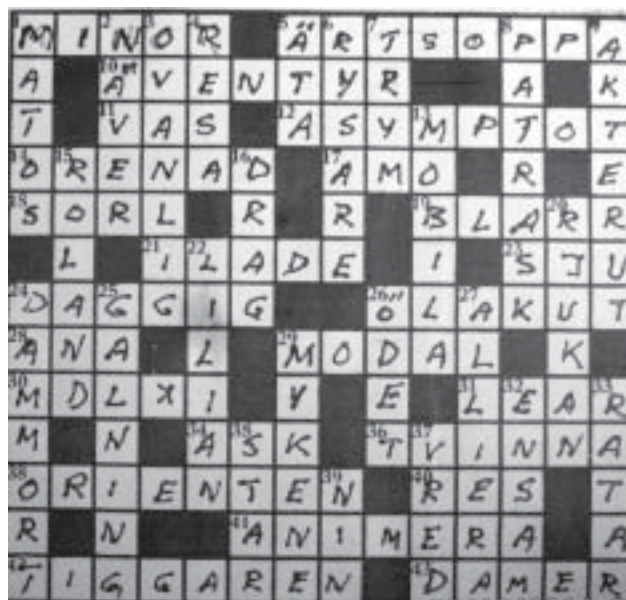
## Vinnare Korsord 2 2014:

Lennart Lindgren, Karlskrona

Barbro Bruno, Svängsta

Arne Lundström, Stockholm

Bo Nilsson, Rödeby



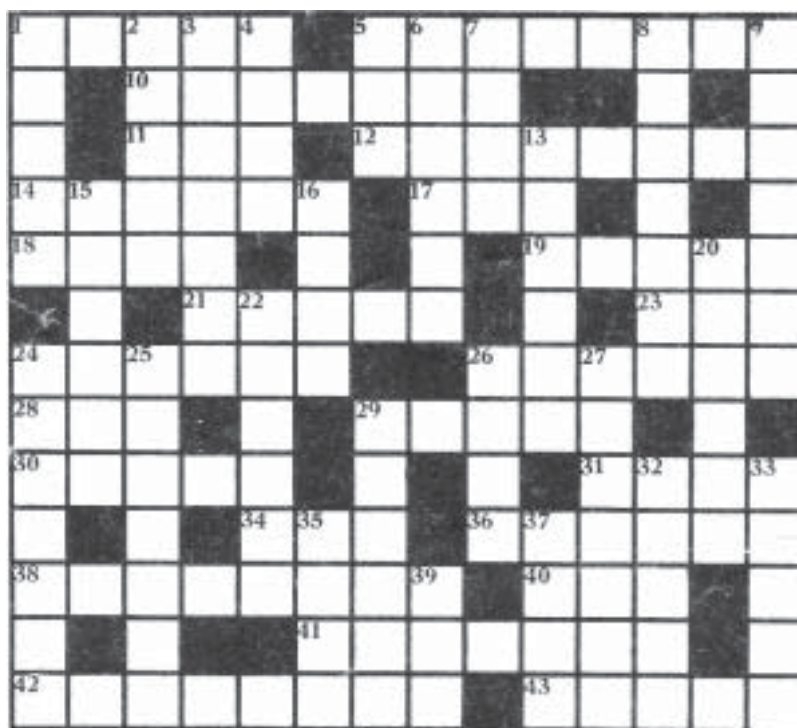
Lösning korsord 2 2014

## Vågräta ord

1. Eländig varelse.
5. Stopp i inlopp.
10. Friade.
11. Tidrymd.
12. Bulla måndag.
14. Växt, nämnd i G. T.
17. Vindgud.
18. Sagokung.
19. Gensare för soldater.
21. Gasbränsle.
23. Gissa, misstänka.
24. Smeksamma.
26. Global koncilians.
28. Skalbagesläkte.
29. Kontanta medel.
30. Kan barn rida.
31. Inte fjärran.
34. Vita julgryn.
36. Tråkig.
38. Hoprullat sovel.
40. Ful fisk.
41. I Mor Sveas kanonbod.
42. Kanske ordensfröjd.
43. Hönslika skogsfåglar.:
9. Kung, ÖB och Syren.
13. Bank och apotek.
15. Smälta ihop metaller.
16. Vårda.
20. Revy om tid och rum.
22. Lika bönder.
24. Militär manskapsgrad.
25. Pastoral.
26. Eländig.
27. Statsminister 1925.
29. Logi för manskap.
32. Begär.
33. Skarp, barsk...
35. Utöva.
37. Unionspenning.
39. Som sus och dus.

## Lodräta ord

1. Psalmmelodi.
2. Göra något.
3. Medicinsk operation.
4. Hänryckning.
5. Dalkarl.
6. Osjälviskt inriktad.
7. Svensk rappare.
8. Organiserat i delar.



# Födelsedagar m.m.

## Vi gratulerar

### 90 År

Arnold Johansson	Linköping	07/08
Arne Fransson	Eringsboda	10/08

### 80 År

Roy Lindgren	Ålem	13/10
Astrid Jönsson	Nättraby	30/11
Klas Freij	Karlskrona	01/12

### 75 År

Dag Åshage	Rödeby	29/06
Siv Lindström	Karlskrona	17/08
Maud Lexhagen	Karlskrona	24/09
Sven Gummesson	Johannishus	27/10

### 70 År

Jörgen Sjöblom	Växjö	10/08
Hans-Olof Klaesson	Karlskrona	26/08
Kennerth Netterström	Åkersberga	29/08
Ingemar Persson	Lyckeby	01/10
Göran Göransson	Hasslö	20/11

### 65 År

Jan-Olof Magnevall	Jämjö	29/06
Leif Breidemar	Lyckeby	02/07
Ingemar Höijer	Ängelholm	11/11
Tommy Bengtsson	Karlskrona	27/11
Karl Rosqvist	Lindås	10/12

### 60 År

Lennart Pettersson	Karlskrona	15/07
Elisabeth Medin	Karlskrona	31/07
Bengt Andersson	Täby	31/08
Jeppe Eliasson	Karlskrona	08/12

### 55 År

Sune Carlsson	Karlskrona	28/07
Magnus Samzelius	Karlskrona	19/09

### 50 År

Per Åstrand	Karlstad	20/07
-------------	----------	-------

## Avlidna kamrater

Arne Brännerud	Farsta	2014-09-29
Arne Stödberg	Kalmar	2014-12-08
Christer Steinbach	Vimmerby	2014-12-16
Börje Westerholm	Lyckeby	2015-01-10
Gunnar Antonsson	Karlskrona	2015-02-04
Lena Johansson	Karlskrona	2015-02-18
Arne Holgersson	Nättraby	2015-04-15

## Nya Medlemmar

Per Ferrington	Huaröd
Åke Malmgren	Ronneby
Henrik Gorm Buchhave	Malmö
Bengt Andersson	Listerby
Ingemar Fransson	Karlskrona

## Gunnar Antonsson till minne.



Gunnar Antonsson har lämnat det timliga i 99 års ålder. Han föddes 1916 i Säby församling i Jönköpings län och avled i Karlskrona 2015. Han var yngst av fyra syskon i ett bondehem, anställdes vid KA 2 hösten 1933 och utnämndes till underofficer 1942.

Gunnar Antonsson kom att tjänstgöra vid kustartilleriets rörliga artilleri på Oscarsvärn och tillhörde de pionjärer som deltog i utveckling av motortjänst och motordraget artilleri.

Han tjänstgjorde bland annat som expeditionsunderofficer, chef för transportavdelningen vid BK, fordonsmaterielredogörare och kvartermästare vid femte kompaniet och var regional uppbördsman i östra skärgården, då han avgick med pension 1971.

När KA 2:s kamratförening bildades 1936, var Gunnar korpral. Han tillhörde sedan då föreningen och deltog regelbundet i dess verksamhet.

Med glatt och vänligt sinne och spänstiga steg var han med oss genom decennier.

Kamratföreningen betygar sin aktning och tacksamhet.



*I väntan på ärtsoppan*



## *Årsmötet*

Foto Ulla Melin och Kent Alritzson

*Samtalen kring borden har kommit igång*



*Sten Joelsson och Nils-Olof Andreasson i samspråk*